

Leseropppelevelse fra Haruki Murakami

■ TRUDE BAKKE >>> Berg Legekontor og Helsetilsynet

Sommeren 2015 leste jeg Haruki Murakami. Navnet jeg har skuet på i mange år, i mammas til randen fylte bokhyller. Jeg har vært nysgjerrig på de rare titlene. Men mamma hadde ikke tiltro til meg. Jeg trengte noe mer lettlest, sa hun. Du har det jo så travelt bestandig. Kanskje denne, sa hun, om *Norwegian Wood*. Du og jeg liker jo ikke sånne overnaturlige greier. Hva handler den om, spurte jeg, og tenkte på japansk opprinnelse og skog, og ikke på Beatles. Det ble ikke noe Murakami på meg den gang. Så døde mamma, og bøkene flyttet inn til meg. Jeg hadde hørt på *1Q84* (samme forfatter) og visste at jeg også kunne like surrealistiske historier.

Boka som betydde mest for meg i sommer, var *Kafka på stranden* (2005). Den ble lest på en strand, uten at strand er det jeg forbinder med boka. Sterke følelser er det. Ungdomsfølelser. Følelsene til en som mistet sin elskede og aldri selv kjente liv igjen. Følelsene til en med en sjeldnere seksuell

identitet enn gjennomsnittet. Det behagelige dempede følelseslivet til en gammel mann som ble skadet og «dum i hodet» da han var barn. Men som også kan kjenne på ekstrem redsel og sinne. Følelsene til en pussig langtransportsjåfør som blir kjent med den gamle mannen, og sammen med ham legger ut på en reise med et klart, men ikke synlig mål. En ungdom som hater sin far og elsker sin mor – som forlot ham. Ungdommen legger ut på en reise hvor de utroligste historier utfolder seg. Inn og ut av rare verdener. Inn og ut av viktige begivenheter i verdenshistorien. Inn og ut av rare dialekter. Det meste er lavmælt, samtidig intenst. Innimellom er det realistiske og tørre beskrivelser, som hendelsene da den gamle mannen ble «dum i hodet».

Jeg liker ikke krim, noe boka inneholder elementer av. Men boka er noe mer, og noe helt annet. Mer spenning i følelser og annen spenning i sammenhenger. Noe er fint og noe grotesk. Er det sant eller ikke? Er det

drøm eller allegori eller psykose eller den vanlige bevisste verden nå? Jeg håpet, men tvilte på at jeg ville få alle svarene jeg ønsket meg – som det er med de beste bøkene som griper deg, og som du ikke kan legge fra deg fordi du så gjerne vil vite de ønskede utfallene.

En venn sa han ble skuffet over Murakami. For vestlig, syntes han.

Men følelser er gjenkjennelige over verden. God litteratur gjenspeiler dem, og gir deg historier du ellers ikke ville kjent. Som de fortrolige historiene inne på legekontolet.

Jeg fikk også en flik av innsyn i Japan, i landets historie og fortellertradisjon. Tror jeg. Jeg har ikke pasienter fra Japan og har ikke vært der selv. Horisonten kan være litt utvidet.

Hva kommer tittelen av? Om du ble nysgjerrig på boka, finner du ut av det.

■ TRUBAKKE@GMAIL.COM

